

ต้นตระกูลสุนัขบ้าน

ในอดีตที่นานมาแล้ว ผู้คนเคยกลัวสุนัขจึงจอกมาก ถึงขนาดว่าใครก็ตามที่เอ่ยคำว่าสุนัขจิ้งจอก จะถูกลงโทษทันที ตำนานนิทานพื้นเมืองที่เล่ากันว่า เวลาสุนัขจิ้งจอกกัดใครก็ตาม คนนั้นจะเปลี่ยนเป็นสุนัขจิ้งจอกออกหาเหยื่อในคืนพระจันทร์เต็มดวง และในเวลาที่สงครามเกิด หรือเวลาที่ประเทศมีรัฐบาลไม่เอาไหน นั่นคือเวลาที่สุนัขจิ้งจอกจะมีมากผิดปกติ จะยังงี้ก็ตาม ในปัจจุบันภาพของสุนัขจิ้งจอกในสายตาคนทั่วไป เป็นภาพของสุนัขเจ้าเล่ห์ที่ดุร้าย และชอบฆ่าคน

แต่ความจริงของเรื่องนี้มีว่า สุนัขจิ้งจอกมิใช่สัตว์อันตรายสำหรับคนเลย เพราะสถิติแสดงให้เห็นว่า สุนัขจิ้งจอกทำร้ายคนน้อยกว่า 3,000 ครั้ง ในรอบ 500 ปีที่ผ่านมา และข้อมูลที่น่าจะแปลกใจมากกว่านั้น คือสุนัขที่เราเลี้ยงดูในบ้านทุกวันนี้ มีต้นตระกูลเป็นสุนัขจิ้งจอก

ในวารสาร Science ฉบับวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2540 R. Wayne แห่งมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ที่ Los Angeles ได้รายงานหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า เพื่อนที่ดีที่สุดของคนในอดีตเมื่อ 100,000 ปีก่อน เคยเป็นสัตว์ที่คนกลัว

นอกจากเป็นเพื่อนที่ดีที่สุดของคนแล้ว สุนัขอาจจะเป็นเพื่อนคนแรกคนด้วย เพราะนักโบราณคดีได้พบหลักฐานที่แสดงให้เห็นว่า คนได้นำสุนัขป่าและสุนัขจิ้งจอกมาเลี้ยงในบ้านเป็นครั้งแรกเมื่อ 14,000 ปีมาแล้ว

ในการตอบคำถามที่ว่า บรรพบุรุษของสุนัขบ้านคือสัตว์อะไร Wayne ได้เก็บเนื้อเยื่อของสุนัขจิ้งจอก 162 ตัว ที่มีถิ่นฐานอยู่ในทวีปอเมริกาเหนือ ยุโรป เอเชีย และอาร์เจนตินา และได้รวบรวมเนื้อเยื่อของสุนัขบ้าน 140 ตัว ที่ต่างพันธุ์กันถึง 67 พันธุ์ เพราะเขาเชื่อว่าสุนัขเหล่านี้อาจจะผสมพันธุ์กันอย่างข้ามสายพันธุ์ได้ตลอดระยะเวลาอันยาวนานร่วมหมื่นปี

ดังนั้น DNA ของสุนัขบ้านอาจจะมี DNA บางส่วนของสุนัขป่า จากการพิจารณาความแตกต่างระหว่าง DNA ของสุนัขจิ้งจอกพันธุ์ต่างๆ กับสุนัขบ้าน / Wayne สามารถรู้เวลาที่บรรพบุรุษของสุนัขจิ้งจอก และสุนัขบ้านได้เริ่มแตกต่างกันและแยกกันอยู่ และเขาได้พบว่าในยุค Pleistocene มนุษย์และสุนัขจิ้งจอก เคยมีที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงกัน

ผลการวิเคราะห์ DNA ได้ชี้ให้เห็นว่า 3 ใน 4 ของสุนัขบ้านทุกวันนี้ มีกำเนิดจากสุนัขจิ้งจอกตัวเมียหนึ่งตัวเดียวกัน และสุนัขที่มีรูปร่างลักษณะภายนอกแตกต่างกันมาก เช่น พันธุ์ husky, boxer หรือ golden retriever นั้น จริงๆ แล้วเป็นสุนัขสายพันธุ์เดียวกัน ส่วน St. Bernard ที่สูงใหญ่ หรือ Chihuahua ที่ตัวเล็ก หากเราพิจารณาดูให้ลึกถึงระดับเซลล์ ก็จะทำให้เห็นว่า สุนัขทั้งสองพันธุ์นี้มี DNA ที่เกือบเหมือนกันทุกประการ

งานวิจัยของ Wayne ถูกวิพากษ์วิจารณ์ว่าที่เขาใช้ DNA เป็นนาฬิกาบอกเวลานั้น ไม่น่าจะเป็นที่ไวใจนัก เพราะอาจผิดพลาดได้ถึง 300 เปอร์เซ็นต์

แต่ Wayne ก็ยืนยันว่า เมื่อ 14,000 ปีก่อนนี้ สุนัขบ้านและสุนัขป่ามีรูปร่างหน้าตาที่คล้ายกันจนแยกจากกันแทบไม่ออก ขณะนั้นเป็นเวลาที่มนุษย์ได้เริ่มเข้ามาอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และเริ่มทำกิจกรรมเกษตรกรรมมนุษย์ได้จับสุนัขป่ามาฝึกเป็นสุนัขบ้าน

เมื่อสุนัขถูกเลี้ยงในบ้านเป็นเวลานาน มันเริ่มมีขนาดตัวเล็กลงๆ ขนตามตัวมันก็หัดสั้นเข้าๆ Wayne เชื่อว่า กระดูกสุนัขที่ขุดพบตามหมู่บ้านสมัยก่อนประวัติศาสตร์นั้น จริงๆ แล้วคือกระดูกสุนัขบ้านยุคแรกๆ

และเมื่อมนุษย์ประสบความสำเร็จในการแปลงสุนัขจิ้งจอกให้เป็นสุนัขบ้านได้ สุนัขบ้านก็ทำหน้าที่เป็นพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ ของสุนัขปัจจุบัน ตั้งแต่นั้นมา

นอกจากสุนัขแล้ว เรายังมีสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมอีกชนิดหนึ่ง ที่มีความหลากหลายทางชีวภาพและได้ผสมพันธุ์กันอย่างกลมกลืน จนทำให้กระบวนการค้นหาบรรพบุรุษของสัตว์นั้นเป็นไปได้ยากสัตว์ที่ว่านี้คือ คน ครับ